

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Чарівник слова»

До 80-річчя з дня народження
Миколи Вінграновського

Бібліографічний покажчик

Славутич 2016

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом інформаційно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2016 році 80-річчя від дня народження Миколи Вінграновського – видатного українського поета, прозаїка, кіносценариста, кінорежисера, кіноактора.

Покажчик містить біографію, публікації про твори М. Вінграновського, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси про життя і творчість письменника.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:	Соловйова Л.О., Панова Л.І. Янченко О.О.
Комп'ютерний набір:	Соловйова Л.О.
Відповідальна за випуск:	Портная Н.В.

«Вінграновський володіє даром винятково органічного відчуття слова, уміє розрізняти найтонші його модуляції...»

Читаючи його поезію, мимоволі замислюєшся над природою слова, над його ірраціональною дієвістю, його магією»

Л.Талалай

Вінграновський народився 7 листопада 1936 в м. Первомайську Миколаївської області в районі «Птахокомбінат». В школі № 17 Первомайська він здобув середню освіту. Навчався на акторському відділі Київського інституту театрального мистецтва. За два тижні від початку занять ставного, показного українця-степовика прослухав О. Довженко (майстрові «було дозволено» сформувати власний курс у кіноакадемії) і забрав його до себе в Москву навчатися у ВДІКу. Через рік учителя не стало, але прилучення до його світу позначилося на всій творчій долі М. Вінграновського.

Ще студентом зіграв головну роль рядового солдата Івана Орлюка у художньому фільмі «Повість полум'яних літ» (1961), автором якого був Олександр Довженко. За краще виконання чоловічої ролі Микола Вінграновський отримав золоту медаль кінофестивалю в Лос-Анджелесі. До Києва дипломований кінорежисер повернувся з Москви знаменитим, про що розповідає в есеї «Хто і що для мене незалежність України», і в повісті «Пересадка». Проте Вінграновського, який почав працювати на кіностудії ім. О. Довженка зустріли неприхильно. Написаний ним сценарій «Світ без війни» (1960) так і залишився тільки сценарієм. Миколі Вінграновському вдалося відзняти художні стрічки на кіностудії О. Довженка: «Дочка Стратіона» (1964), «Ескадра повертає на захід» (1966), «Берег надії» (1967), де він зіграв також роль Вацлава Купки, «Дума про Британку» (1970) – роль Несвятипаски, «Тихі береги» (1973), «Климко» (1984), документальні фільми «Слово про Андрія Малишка»

(1983), «Щоденники О. П. Довженка» (у співавторстві з Леонідом Осикою), «Щоденник. Довженко. 1941-1945» (1993), «Чигирин – столиця гетьмана Богдана Хмельницького» (1993), «Батурин – столиця гетьмана Івана Мазепи» (1994), «Галич – столиця князя Данила Галицького» (1995), «Гетьман Сагайдачний» (1999). Дебютував Микола Вінграновський добіркою поезій у журналі «Дніпро» (ч. 2, 1957), відтак – у «Жовтні» (нині «Дзвін») (ч. 8, 1958), «Вітчизні» (ч. 5, 1960) і «Прапорі» (нині «Березіль») (ч. 8, 1960). Публікація в «Літературній газеті» від 7 квітня 1961 р. «З книги першої, ще не виданої» містила дванадцять поезій. Перша збірка «Атомні прелюди» побачила світ 1962 року, разом зі збірками «Тиша і грім» Василя Симоненка і «Соняшник» Івана Драча. В «Атомних прелюдах» вивільнялася величезна духовна енергія особистості, зникла розмежованість громадянського й особистого, історичного й сучасного. Цього митця називають першим з-поміж рівних у плеяді шістдесятників, хоча сам він себе не зараховував до цього покоління. 1967 р. побачила світ друга поетична збірка «Сто поезій». Щоправда, завдяки старанням цензорів в остаточному варіанті поезій залишилося 99... У 1971 році вийшла збірка «Поезії», у 1978 – «На срібнім березі».

Між цим були зйомки фільмів, написання прозових творів, сценаріїв. У цей же період поет багато працює над дитячими творами. Ще на початку 60-х років у журналі «Ранок» з'явилися оповідання «Бинь-бинь-бинь» і «Чорти». Тоді ж були надруковані і його перші вірші для дітей, які увійшли в окрему збірку «Андрійко-говорійко», а трохи пізніше побачили світ такі оригінальні книжки поезій: «Мак», «Літній ранок», «Літній вечір» та інші. У 1982 р. побачила світ збірка «Київ», згодом – «Вибране» (1986), передмову до якого написав Іван Дзюба. Двома роками раніше Миколі Вінграновському присуджено Державну премію України ім. Тараса Шевченка за твори для дітей, зокрема й прозові – повісті «Сіроманець», «Первінка» та інші. Також він є автором книжок-віршів: «Губами теплими і

оком золотим», «Цю жінку я люблю»; повістей: «У глибині дощів», «Літо на Десні»; роману «Северин Наливайко». Найповніше видання доробку – «Вибрані твори в трьох томах» (2004). Постановник десяти художніх та документальних фільмів.

На відміну від багатьох шістдесятників, які з кінця 80-х років минулого століття захопилися політикою та пошуком керівних посад, Вінграновський зберіг вірність творчому покликанню. Єдиною керівною посадою (і то неоплачуваною), було головування від 1989 по 1993 рік в українському відділенні ПЕН-клубу.

Помер 26 травня 2004 року в Києві внаслідок тяжкої хвороби, похований на Байковому кладовищі.

Джерело: <http://dovidka.biz.ua/mikola-vingranovskiy-biografiya-skorocheno/> Довідник цікавих фактів та корисних знань © dovidka.biz.ua

Твори М. Вінграновського

Вінграновський М. С. Вибрані твори / М. С. Вінграновський. – К.: Дніпро, 2004. – 832 с. – (Б-ка Шевченківського комітету).

Вінграновський М. Грім. Перша колискова: Вірші / М. Вінграновський // Хрестоматія з української літератури: Навч. посібник. У 2-х кн. – Кн. 2 / Укладач І. Жебка. – К.: Наукова думка, 1999. – С. 488-489.

Вінграновський М. Гусенятко: Оповідання / М. Вінграновський // Веселка: Антологія української літератури для дітей – В 3-х томах. Т. 3.: Твори рад. періоду. Проза / Упоряд., біогр. нариси Б. Чайковського; Передм. М. Жулинського. – К.: Веселка, 1985. – С. 599-605.

Вінграновський М. Два дні в Одесі: Г. Тютюнник // Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника, спогади про письменника / Укладач А. Шевченко. – К.: Рад. письменник, 1988. – С. 163-168.

Вінграновський М. С. З обійнятих тобою днів: Поезії: Для ст. шк. віку / Передм. І. Дзюби; Худож. В. Лісовський / М. С. Вінграновський. – К.: Веселка, 1993. – 303 с.: іл.

Вінграновський М. Козак Петро Мамарига: Казка / М. Вінграновський // Обрії: Зб. худож. творів для позакласного читання у 8-му кл. / Упоряд. Р. Вітренко. – К.: Рад. шк., 1991. – С. 101-102.

Вінграновський М. На добраніч. Козак Петро Мамарига: Казки / М. Вінграновський // Українські літературні казки / Упоряд. О. Шевченко, Т. Качалова; Передм. А. Костецького. – К.: Школа, 2005. – С. 48-54.

Вінграновський М. Перша колискова: Вірш / М. Вінграновський // Україно, нене моя!: Сповідь: поезії, писанки...: Збірник / Упоряд. та приміт. О. Шевченка. – К.: Веселка, 1993. – С. 49.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Живиця: Хрестоматія укр. літератури ХХ ст.: У 2 кн. – Кн. 2 / За ред. М. Конончука; Упоряд. М.М. Конончук та ін. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 426-437.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // М. Жулинський Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. – К.: Либідь, 2011. – С. 994-995.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Обрії: 36. худож. творів для позакласного читання у 8-му кл. / Упоряд. Р. І. Вітренко. – К.: Рад. шк., 1991. – С. 257.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський //... Ота стежина в нашім краю: Антологія поетів Київщини, присвячена 75-річчю утворення Київської області. – КОТО «Культура». – Біла Церква: Буква, 2007. – С. 19-22.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Степова пектораль. Поетична антологія. Від Т. Шевченка до наших днів / Упорядник А. Глушак. – Одеса: Маяк, 2011. – С. 183-186.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів / Упоряд. Р. Мовчан, Ю. Ковалів. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 1999. – С. 81-82.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 3-х кн. – Кн. 3. – К.: Рось, 1994. – С. 337-349.

Вінграновський М. Поезії / М. Вінграновський // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4-х кн. – Кн. 4. – К.: Аконіт, 2001. – С. 95-105.

Вінграновський М. С. Цю жінку я люблю: Лірика / М. С. Вінграновський. – К.: Дніпро, 1990. – 205 с.

Вінграновський М. «Цю жінку я люблю. Така моя печаль...»: Вірш / М. Вінграновський // Дніпро. – 2015. – № 4-6. – С. 90.

Про життя і творчість

Баранов В. «Для щастя народу Дніпра»: До 60-річчя з дня народження Миколи Вінграновського / В. Баранов // Хрещатик. – 1996. – 20 жовтня. – С. 6.

Білоцерківець Н. На срібнім березі: Микола Вінграновський / Н. Білоцерківець // Українська культура. – 1996. – № 11. – С. 4.

Богдан С. Словобоязливість як явище, або Чи був насправді кінь?: Етюд про два твори і один страх Миколи Вінграновського / С. Богдан // Дивослово. – 2010. – № 7. – С. 53-55.

Вінграновський Микола // Веселка: Антологія української літератури для дітей – В 3-х томах. Т. 3: Твори рад. періоду. Проза / Упоряд., біогр. нариси Б. Чайковського; Передм. М. Жулинського. – К.: Веселка, 1985. – С. 598.

Вінграновський Микола // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4-х кн. – Кн. 4. – К.: Аконіт, 2001. – С. 94-95.

Вінграновський Микола // Усі українські поети / Упоряд. Ю.І. Хізова, В.В. Щоголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 21-29.

Гливінська Л. «Слово моє, сила моя, славо...»: Мовно-поетичний світ Миколи Вінграновського / Л. Гливінська // Дивослово. – 2011. – № 3. – С. 32-34.

Гойденко О. Сонячні грані Миколи Вінграновського: До 80-річчя з дня народження видатного українського поета / О. Гойденко // Порадниця. – 2016. – 1 грудня. – С. 5.

Гужва В. Незаскелене вікно народу: До 70-ліття Миколи Вінграновського / В. Гужва // Дивослово. – 2006. – № 11. – С. 50-54.

Дзюба І. Вінграновський Микола / І. Дзюба // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 3-х кн. – Кн. 3. – К.: Рось, 1994. – С. 337-349.

Дідула Р Він грав слово рідне: творчий спадок Миколи Вінграновського / Р. Дідула // Літературна Україна. – 2006. – 23 березня. – С. 1,7.

Добролежа А. Микола Вінграновський у спогадах, листах і кіно: До 70-річчя поета, кінорежисера, кіноактора / А. Добролежа // Вітчизна. – 2006. – № 9-10. – С. 128-134.

Дончик В. Г. «У синьому небі я висіяв ліс...»: Микола Вінграновський / В.Г. Дончик // Доля української літератури – доля України: Монологи й полілоги. – К.: Грамота, 2011. – С. 252-262.

Дончик В. Г. «У синьому небі я висіяв ліс...»: Микола Вінграновський / В. Г. Дончик // З потоку літ і літпоток. – К.: ВД «Стилос», 2003. – С. 229-233.

Єжелов Г. Чуття й тривоги віку: До 60-ліття Миколи Вінграновського / Г. Єжелов // Київ. – 1996. – № 11-12. – С. 3.

Живу – вперед. Я – Вінграновський: 7 листопада Поетові виповнюється 60 років // Голос України. – 1996. – 25 жовтня. – С. 12.

Жулинський М. Микола Вінграновський. Його творила Україна // М. Жулинський Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. – К.: Либідь, 2011. – С. 980-993.

Задорожна Л. Вінграновський Микола / Л. Задорожна // Живиця: Хрестоматія укр. літератури ХХ ст.: У 2 кн. – Кн. 2 / За

ред. М. Конончука; Упоряд. М. Конончук та ін. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 423-425.

Кіт Д. Багатогранний талант: Шкіц до портрета М. Вінграновського / Д. Кіт // Дивослово. – 2002. – № 9. – С. 5-7.

Кодлюк Я. П. Микола Вінграновський / Я. П. Кодлюк, Г. С. Одинцова // Сто двадцять розповідей про письменників: Довідник для вчителя початкових класів. – К.: Наш час, 2006. – С. 18-19.

Кремінь Т. Небо взяв на зорі: До 70-річчя від дня народження М. Вінграновського / Т. Кремінь / Т. Кремінь // Літературна Україна. – 2006. – 9 листопада. – С. 1,2.

Лазарук М.Я. Микола Вінграновський: Степовий Сварог: Есе про незабутні мандри Україною з Миколою Вінграновським / М.Я. Лазарук. – Харків: ТОВ «ПЕТ», 2013. – 192 с.

Логвиненко О. «Я вас люблю...» – промовляє до нас із небес Поет: Микола Вінграновський / О. Логвиненко // Літературна Україна. – 2004. – 7 жовтня. – С. 6.

Марусик П. Жар поетичної сповіді: М. Вінграновський / П. Марусик // Урядовий кур'єр. – 2005. – 1 червня. – С. 6.

Моронець В. Свобода поезії і поезія свободи: До 60-ліття Миколи Вінграновського / В. Моронець // Дивослово. – 1996. – № 11. – С. 10-14.

Оліфіренко С.М. Вінграновський Микола / С.М. Оліфіренко, В.В. Оліфіренко, Л.В. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 51.

Салига Т. Василь Стефаник і Микола Вінграновський: Спроба психолого-естетичних зіставлень / Т. Салига // Літературна Україна. – 2016. – 26 травня. – С. 6. Закінчення в ЛУ. – 2016. – 2 червня. – С. 8-9.

Салига Т. Загадка одного шедевра: До 75-річчя Миколи Вінграновського / Т. Салига // Літературна Україна. – 2011. – 6 жовтня. – С. 10-11.

Салига Т. «...Я – гнівний меч..., що від Дніпра до звезд...»: М. Вінграновський / Т. Салига // Літературна Україна. – 2010. – 6 травня. – С. 2. Закінчення. Початок у ЛУ. – 2010. – 15 квітня.

Салига Т. Я – син зорі його, що з Кобзаря росте: До 70-річчя від Дня народження М. Вінграновського / Т. Салига // Літературна Україна. – 2006. – 16 листопада. – С. 1,7.

Сом М. Читаючи поета ніжності і кохання...: До 70-річчя від дня народження М. Вінграновського / М. Сом // Літературна Україна. – 2006. – 9 листопада. – С. 3.

Стус Д. Микола Вінграновський: До 70-річчя від дня народження письменника / Д. Стус // Пенсія. – 2006. – № 11. – С. 32-33.

Талалай Л. Його поезії легко набирають висоту...: Роздуми про творчість Миколи Вінграновського напередодні його ювілею / Л. Талалай // Літературна Україна – 1996. – 25 жовтня. – С. 4.

Талалай Л. Передчуття любові і добра: Микола Вінграновський / Л. Талалай // Сучасність. – 1996. – № 11. – С. 119-128.

Інтернет-ресурси

Вінграновський Микола Степанович [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вінграновський_Микола_Степанович. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 21 жовтня 2016. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський: Біографія українського письменника-шістдесятника, кінорежисера (скорочено) [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. –

Електр. дані – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/mikola-vingranovskiy-biografiya-skorocheno/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський: Хронологічна таблиця життя і творчості, біографії українського письменника-шістдесятника, режисера, актора, сценариста та поета. [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/mikola-vingranovskiy-hronologichna-tablitsya/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Життя і творчість Миколи Вінграновського [Електронний ресурс] / Н.П. Простокішина, З. Кіктева, Е. Мостова, А. Білозьорова, В Нікітіна. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/msvingranovskij/home/biografia>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Вінграновський Микола Степанович (1936-2004), український письменник, поет, режисер, актор, сценарист [Електронний ресурс] // Центральна бібліотека ім. Т.Г.Шевченка для дітей м. Києва. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://www.shevyivlib.org.ua/informatsiyiv-portal/vidatni-personi/115-vidatny-persony-vingranovskiy.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський: Біографія і вірші [Електронний ресурс] // roezia.org: поезія та авторська пісня України. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://poezia.org/ua/personnels/145>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський: Біографія і пісні [Електронний ресурс] // pisni.org.ua: українські пісні. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://www.pisni.org.ua/persons/685.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський: Абетковий покажчик творів [Електронний ресурс] // poetry.uazone.net. – Електр. дані. – Режим доступу:

<http://poetry.uazone.net/default/a.phtml?place=vinhranovsky> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський – Поет, прозаїк – Божий дар [Електронний ресурс] // Портал про освіту в Київській області. – Електр. дані. – Режим доступу:

<http://www.oblosvita.kiev.ua/5135/mikola-vingranovskij-poet-prozaik-bozhij-dar/> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Людина і природа у творчості М. Вінграновського (за творами «Грім» і «Первінка») [Електронний ресурс]. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/making2015/6.html> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський «Перша коліскова», «Ходімте в сад...», «Сама собою річка ця тече...»: Комбінований урок із використанням інтерактивних технологій [Електронний ресурс]. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://www.testsoch.com/mikola-vingranovskij-persha-koliskova-xodimte-v-sad-sama-soboyu-richka-cya-teche/> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський. Твори [Електронний ресурс] // Укрліт.org Публічна електронна бібліотека української художньої літератури. – Електр. дані. – Режим доступу: http://ukrlit.org/vinhranovskyi_mykola_stepanovych/tvory – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Микола Вінграновський. Вірші [Електронний ресурс]. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://ukr-lit.net/vingranovskij/40-virshi.html> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Життєвий й творчий шлях М. Вінграновського [Електронний ресурс] // Бібліотека української літератури ukrclassic.com.ua. – Електр. дані. – Режим доступу: <http://ukrclassic.com.ua/katalog/v/vingranovskij-mikola/2541-zhittevij-j-tvorchij-shlyakh-m-vingranovskogo> – Назва з екрану. – (Дата звернення 21.10.2016).

Зміст

Біографія М. Вінграновського.....	3
Твори поета.....	6
Про життя і творчість.....	8
Інтернет-ресурси.....	11

